

МЕТОДИЧЕСКИ НАСОКИ ЗА УЛЕСНЯВАНЕ ПРОЦЕСА НА РАЗРАБОТВАНЕ НА ГОДИШЕН ПЛАН ЗА СОЦИАЛНИТЕ УСЛУГИ НА ТЕРИТОРИЯТА НА ВСЯКА ОБЩИНА

С Наредбата за планиране на социалните услуги (НПСУ) се уреждат критериите за определяне на социалните и интегрираните здравно-социални услуги на общинско и областно ниво и на максималния брой потребители на тези услуги, за които се осигурява изцяло или частично финансиране от държавния бюджет чрез включването им в Националната карта на социалните услуги (Картата). Последната е приета с Решение № 574 на Министерски съвет от 8 август 2024 г. В Картата са включени социалните услуги на общинско, областно и национално ниво, за които ще се осигури изцяло или частично финансиране от държавния бюджет. Определен е и максималният брой потребители на всички социални услуги, за които се осигурява изцяло или частично финансиране от държавния бюджет. Планирането на социални услуги в общинския годишен план (наричан за краткост – План), включва освен социалните услуги, съгласно Картата и социалните услуги, които се финансират от общинския бюджет.

Важно е всяка община да има предвид, че до закриването им домовете за пълнолетни лица с умствена изостаналост, домовете за пълнолетни лица с психични разстройства, домовете за пълнолетни лица с физически увреждания, домовете за пълнолетни лица със сетивни нарушения и домовете за пълнолетни лица с деменция, които се финансират от държавния бюджет и се управляват от общините запазват наименованието си и начина на организация и управление и същите се включват **в годишното планиране** за 2026 г. към съществуващите социални услуги, финансирани от държавния бюджет.

Съгласно Закона за социалните услуги (ЗСУ) социалните и интегрираните здравно-социални услуги, включени в Картата, които не са създадени до приемането ѝ, се създават **до 1 януари 2035 г.** Важно е да се има предвид, че създаването на нови социални услуги, съгласно Картата, се осъществява в съответствие с приетия от общинския съвет по предложение на кмета на общината годишен план за социалните услуги. Общинският годишен план включва планирането на социалните услуги от държавния или от общинския бюджет. Съответно годишното планиране на социалните услуги за цялата страна се извършва въз основа на планирането в общинските годишни планове на социалните услуги и в съответствие с приоритетите на държавната политика в областта на социалните услуги по реда на Закона за публичните финанси. Годишното планиране на социалните услуги на национално ниво цели да се определят социалните

услуги и броят на техните потребители, за които ще се осигури финансиране от държавния бюджет **в рамките на 2026 календарна година.**

Към момента общините нямат разработени и приети годишни планове, тъй като съгласно НПСУ първите общински годишни планове за социалните услуги, разработени, обсъдени и приети по реда на глава трета, раздел III от наредбата, се изпращат на Агенцията за социално подпомагане (АСП) до 31 август на годината, следваща годината на приемането на Националната карта на социалните услуги, т.е. до 31 август 2025 г.

Видно от изложеното, изготвянето на първите годишни планове от общинската администрация е от изключителна важност, тъй като в тях общините за първи път ще планират социалните услуги на територията си, като **дейности по чл. 15 от ЗСУ**. Това обуславя необходимостта, при избора на организация и начин на управление на социалните услуги, всяка община да се ръководи от законоворегламентираните принципи:

- осигуряване на лесен достъп до услугите;
- осигуряване на комплексна подкрепа чрез различни дейности;
- осигуряване на възможност за ефективно и ефикасно управление на услугите;
- осигуряване на възможност за гъвкаво използване, насочване и управление на служителите, осъществяващи различните дейности;
- осигуряване на висока ефикасност на средствата за финансиране на дейностите.

Освен прилагането на основните принципи при определянето на начина на управление е необходимо при ситуирането на дейностите по чл. 15 от ЗСУ същите да бъдат съобразени с досегашните опит и натрупана експертиза на персонала в съществуващите социални услуги, наличното материално обезпечаване, спецификите на целевите групи и изискванията на Наредбата за качеството на социалните услуги.

I. НОРМАТИВНИ ОСНОВАНИЯ

Съгласно чл. 59 от НПСУ, всяка година кметът на общината организира разработването План за социалните услуги за следващата календарна година, който включва:

1. планирането на социалните услуги съгласно Картата;
2. планирането на социалните услуги, които се финансират от общинския бюджет.

Планът на социалните услуги съгласно Картата включва:

- ✓ социалните услуги съгласно Картата, които се предоставят на територията на общината и за които вече е осигурено финансиране от държавния бюджет;
- ✓ брой лица, за които е осигурена възможност за ползване на услугите;
- ✓ мотивирано предложение за намаляване или увеличаване на броя на потребителите на социални услуги за които е осигурено финансиране;
- ✓ новите социални услуги съгласно Картата, които се планира да бъдат създадени в рамките на календарната година, броя на техните потребители и размера на необходимите средства от държавния бюджет за финансирането им;
- ✓ социалните услуги, чието предоставяне се планира да бъде прекратено в рамките на календарната година;
- ✓ начина, по който общината осигурява и/или планира да осигури предоставянето на социалните услуги (самостоятелно или в комплекс);

- ✓ информация и прогноза за необходимите служители за извършване на дейностите по предоставяне на социалните и интегрираните здравно-социални услуги съгласно Картата.

Планът на социалните услуги, които се финансират от общинския бюджет),
включва:

- ✓ социалните услуги, които се предоставят на територията на общината и за които вече е осигурено финансиране от общинския бюджет;
- ✓ брой лица, за които е осигурена възможност за ползване на услугите;
- ✓ планирано намаляване или увеличаване на броя на потребителите;
- ✓ новите социални услуги, които се планира да бъдат създадени в рамките на календарната година, броя на техните потребители и размера на необходимите средства от общинския бюджет за финансирането им;
- ✓ социалните услуги, чието предоставяне се планира да бъде прекратено в рамките на календарната година;
- ✓ начина, по който общината осигурява и/или планира да осигури предоставянето на социалните услуги;
- ✓ информация и прогноза за необходимите служители за извършване на дейностите по предоставяне на социалните услуги, финансирани от общинския бюджет.

II. ЕТАПИ ПРИ ИЗГОТВЯНЕ НА ПЛАНОВЕТЕ

Ангажиментите на общините по изготвянето на Плана са регламентирани в раздел III от НПСУ и по своята същност биха могли условно да се разделят на няколко етапа, а именно:

А. Социални услуги, финансирани от държавния бюджет

1. Подготовка

Препоръчително е кметът на всяка община да създаде организация за изготвянето на Плана, с цел недопускането на пропуски и акуратното планиране на социалните услуги за 2026 година. С цел постигане на добра координация по време на процеса за разработване на План от всяка община, предлагаме кметът на същата да определи със заповед не по-малко от двама служители от общината, които да бъдат пряко ангажирани с процеса по изготвянето на общинския годишен план.

С оглед осигуряване на прозрачност по време на целия процес, е необходимо при изготвянето на Плана да участват всички заинтересовани страни, на територията на съответната община – представители на местната власт, ръководители на социални услуги, потребителски съвети в социалните услуги, общински съветници от комисиите по социални дейности към Общинските съвети; дирекция „Социално подпомагане“; неправителствени организации; Съветът по социалните въпроси и други.

За по-добра преценка и обективност през различни гледни точки за развитието на социалните услуги на територията на общината, е добре последната да използва дадената ѝ от законодателя възможност в чл. 59, ал. 2 от НПСУ, а именно Съветът по социалните въпроси да подпомогне разработването на Плана, да участва в процеса на обсъждането му, включително и чрез провеждане на публични дискусии в рамките на Съвета. В тази връзка е редно да се отбележи, че представителите на АСП, чрез Дирекциите „Социално подпомагане“ (ДСП) на местно ниво, при необходимост, могат

също да оказват методическа подкрепа и извън тяхното представителство в Съвета по социалните въпроси.

За да се постигне оперативност на цялостният процес е уместно да се изготви план за действие, който да включва всички дейности и мерки, във връзка с изготвянето на Плана, план-график на дейностите, отговорните служители, както и съгласуването му с ръководството на общината. По преценка на кмета на общината е възможно да се издаде Заповед, която да включва участниците в процеса по планиране, техните отговорности и срокове за изпълнение.

2. Същинска дейност по изготвяне на Плана

Събиране на информация за всички социалните услуги, като е важно е да се отбележи, че в първия План следва да се включат:

- съществуващите и функциониращи на територията на общината социални услуги, финансирани от държавния бюджет, декомпозирани, съгласно дейностите по чл. 15 от ЗСУ;
- съществуващите и функциониращи на територията на общината социални услуги, финансирани от държавния бюджет, декомпозирани, съгласно дейностите по чл. 15 от ЗСУ, с предложение за промяна на броя потребители в съответствие със стандартите за качество съгл. НКСУ за минимум/максимум брой потребители (за ваше улеснение към настоящите насоки прилагаме информация за всяка една община декомпозирани, съгласно дейностите по чл. 15 от ЗСУ съществуващите социални услуги към 01.01.2025 г., Приложение - 2);
- социалните услуги, които се предоставят в рамките на проекти, на които е необходимо да се осигури устойчивост през текущата и следващата година;
- промяна на брой потребители в социалната услуга Асистентска подкрепа в съответствие с планираните в Картата;
- общодостъпните социални услуги (информирание, консултиране и обучение за реализиране на социални права и за развиване на умения, които се предоставят за срок, не по-дълъг от два месеца и мобилна превантивна общностна работа) със съответния брой потребители, планирани в Картата;
- социалните услуги, които общината има готовност да създаде през 2026 г., при условие, че същите са планирани в Картата (с налична в съответствие с критериите за качество материална база, ремонтирана, обзаведена и оборудвана с общински средства и/или с подкрепа на фонд „Социална закрила“, проект „Красива България“ или др.);
- съществуващите социални услуги по смисъла на ЗСУ, финансирани от общинския бюджет. Отразяват се само услугите, които извършват дейности и съответстват на посочените в чл. 15 от ЗСУ;

Събираната информацията е по отношение на: брой лица, за които е осигурена възможност за ползване на услугите; мотивирано предложение за намаляване или увеличаване на броя на потребителите; новите социални услуги, които се планира да бъдат създадени в рамките на календарната година, броя на техните потребители и размерът на необходимите средства от държавния и/или общинския бюджет за финансирането им; социалните услуги, чието предоставяне се планира да бъде прекратено в рамките на календарната година; начинът, по който общината осигурява и/или планира да осигури предоставянето на социалните услуги (самостоятелно или в комплекс); информация и прогноза за необходимите служители за извършване на дейностите по предоставяне на социалните и интегрираните здравно-социални услуги съгласно Картата; наличната материална база, при планиране на предоставяне на

няколко социални услуги в комплекс, доколко същата ще е в съответствие с определените критерии за качество в НКСУ и друга релевантна информация.

Обобщаване и анализиране на цялостната информация:

Обобщената и анализирана информация ще даде яснота, относно това къде ще бъдат ситуирани социалните услуги като адреси на предоставяне, целева група (съобразно чл. 14, ал. 2 от ЗСУ) и брой потребители във всяка от тях, начин на управление – самостоятелно или в комплекс от социални услуги; наличните ресурси като материална база и човешки ресурс; финансиране на социалните услуги; промени в броя на потребителите, устойчивостта на съществуващите проекти, както и прогнозите за материална база и персонал, съобразени с критериите за качество, определени в НКСУ.

Изготвяне на предложение на Плана:

За успешното реализиране на процеса по изготвяне на Плана, е необходимо да се има предвид, че в НПСУ изрично са упоменати нивата на предоставяне на различните видове социални услуги. С цел недопускане на сериозни пропуски в тази част, отново обръщаме внимание на законовите разпоредби, а именно:

Общодостъпните социални услуги по чл. 12, ал. 2 от ЗСУ се предоставят **на общинско ниво**.

На общинско ниво се предоставят и специализираните социални услуги:

1. информиране и консултиране;
2. застъпничество и посредничество;
3. терапия и рехабилитация;
4. обучение за придобиване на умения;
5. подкрепа за придобиване на трудови умения;
6. дневна грижа;
7. осигуряване на подслон за бездомни лица;
8. асистентска подкрепа.

На областно ниво за удовлетворяване потребностите на населението от цялата област се предоставят специализираните социални услуги:

1. резидентна грижа за деца без увреждания;
2. резидентна грижа за деца с трайни увреждания;
3. резидентна грижа за пълнолетни лица с трайни увреждания (с психични разстройства, с интелектуални затруднения, с физически увреждания, с деменция и със сетивни увреждания);
4. резидентна грижа за лица в надтрудоспособна възраст без увреждания.

На областно ниво за удовлетворяване на потребностите на лица от цялата страна се предоставят:

1. интегрираните здравно-социални услуги за резидентна грижа за деца и пълнолетни лица с трайни увреждания с потребност от постоянни медицински грижи и възрастни хора в невъзможност за самообслужване с потребност от постоянни медицински грижи;
2. специализираните социални услуги за осигуряване на подслон на лица в кризисна ситуация, на лица, пострадали от домашно насилие, и на лица – жертви на трафик.

Организацията на предоставянето на социалните услуги се определя от общината в качеството ѝ на доставчик на услугата в съответствие със стандартите за качество, определени в Наредбата за качеството на социалните услуги.

Организацията на предоставянето на социалните услуги може да е в зависимост от:

- възрастта на потребителите – деца, пълнолетни лица;
- специфичните потребности на потребителите (съобразно чл 14, ал. 2 от ЗСУ);
- начинът на управление на услугата.

В зависимост от **начина на управление**, социалните услуги могат да се предоставят:

- Самостоятелно;
- Като комплекс от различни социални услуги.

Изготвеното предложение на годишният план за социалните услуги за 2026 г. е съобразно чл. 60 и 61 от НПСУ. Същият следва да бъде представен на ръководството на общинската администрация за предварително съгласуване и подготовка на организацията за обсъждане.

3. Обсъждане на предложението на Плана и приемането му от Общински съвет:

Кметът на общината организира обсъждане на предложението за общински годишен план за социалните услуги за срок, не по-кратък от 30 дни. Обсъждането включва: публикуване на предложението за общински годишен план за социалните услуги на интернет страницата на общината; провеждане на публични дискусии; провеждане на публични дискусии в рамките на Съвета по въпросите на социалните услуги.

За резултатите от обсъждането, кметът на общината представя на общинския съвет обобщена информация.

Въз основа на изразените мнения, становища и предложения в обсъждането кметът на общината може да внесе промени в предложението за общински годишен план за социалните услуги.

Общинският годишен план за социалните услуги се приема от общинския съвет и се публикува на интернет страницата на общината.

Планът се изпраща до 31 август по електронен път на АСП.

В. Социални услуги, финансирани от общинския бюджет

При планирането на социалните услуги, финансирани от общинския бюджет, е необходимо да се следва последователността в т. А от настоящите насоки, като за прегледност да се обособят в отделен самостоятелен раздел към Плана.

III. КООРДИНАЦИОННИ ДЕЙСТВИЯ МЕЖДУ ИНСТИТУЦИИТЕ, УЧАСТВАЩИ В ПРОЦЕСА НА ПЛАНИРАНЕ НА СОЦИАЛНИТЕ УСЛУГИ

Основният законов ангажимент при разработването и приемането на Плана е на кмета на съответната община, чрез неговата администрация, тъй като именно кметът е доставчик на социалните услуги в рамките на териториалния обхват на общината.

Необходимо е осигуряването на прозрачност да бъде един от основните фокуси в процеса по разработването на Плана. Общината, чрез своята администрация и чрез помощта от Съвета по социалните въпроси, е необходимо да подготви, предложи, подложи на обсъждане, приеме и изпрати плана на АСП в законоустановения срок.

Базирайки се на опита при процеса по изготвянето на анализите и

предложенията на общините за развитието на социалните услуги на общинско и областно ниво, АСП ще активира рубрика на своя официален сайт <https://asp.government.bg/bg/deynosti/sotsialni-uslugi/planirane-na-socialnite-uslugi/otgovori-na-postupili-vuprosi-ot-razlichni-oblastni-i-obshinski-administracii-vuv-vruzka-s-razrabotvaneto-na-nacionalnata-karta-na-socialnite-uslugi/>), в която ще помества отговори на постъпили въпроси по електронната поща на съответния координатор за общините. По този начин всяка община ще има достъп до всички отправени по темата въпроси, респективно и до техните отговори. Координатите на съответните служители на АСП на централно ниво, които ще имат ангажимента да оказват методическа подкрепа на общините, са следните:

- Цветанка Пиронкова – гл. експерт в отдел „ПАМП – Север“, Дирекция „Социални услуги“, имейл: tspironkova@asp.government.bg, тел.: 02/8119470, за общините в рамките на области – Велико Търново, Шумен, Силистра;
- Ваня Иванова – гл. експерт в отдел „ПАМП – Север“, Дирекция „Социални услуги“, имейл: yivanova@asp.government.bg, тел.: 02/8119470, за общините в рамките на области – Варна, Плевен, Разград;
- Дона Петрова – мл. експерт в отдел „ПАМП – Север“, Дирекция „Социални услуги“, имейл: dppetrova@asp.government.bg, тел.: 02/8119470, за общините в рамките на области – Монтана, София-град,;
- Борислав Миков – гл. експерт в отдел „ПАМП – Север“, Дирекция „Социални услуги“, имейл: btmikov@asp.government.bg, тел.: 02/8119470, за общините в рамките на области – Видин, Габрово, Русе;
- Ива Иванова – гл. експерт в отдел „ПАМП – Север“, Дирекция „Социални услуги“, имейл: iivanova@asp.government.bg, тел.: 02/8119470, за общините в рамките на области – Враца, Добрич, Ловеч, Търговище;
- Миглена Хитова – гл. експерт в отдел „ПАМП – Юг“, Дирекция „Социални услуги“, имейл: m.hitova@asp.government.bg, тел.: 02/8119470, за общините в рамките на области – Кърджали, Смолян, София-област, Ямбол;
- Станислава Петкова – ст. експерт в отдел „ПАМП – Юг“, Дирекция „Социални услуги“, имейл: spetkova@asp.government.bg, тел.: 02/8119470, за общините в рамките на области – Пазарджик, Перник, Пловдив;
- Йорданка Йотова – гл. експерт в отдел „ПАМП – Юг“, Дирекция „Социални услуги“, имейл: y.yotova@asp.government.bg, тел.: 02/8119470, за общините в рамките на области – Благоевград, Кюстендил, Хасково;
- Велина Парушкова – гл. експерт в отдел „ПАМП – Юг“, Дирекция „Социални услуги“, имейл: vparushkova@asp.government.bg, тел.: 02/8119470, за общините в рамките на области Бургас, Сливен, Стара Загора;

IV. ПРИМЕРЕН ОБРАЗЕЦ НА ПЛАН

АСП предлага на вниманието ви **примерен образец на План**, който бихте могли да следвате. С цел улеснение на общините при разработване на Плана предлагаме приложение, който можете да разгледате подробно с инструкции за попълване в **Приложение № 1** към настоящите методически насоки. Същият позволява да се попълва съответната информация и е разработен в съответствие с НПСУ и очакваният за реализиране модул „Социални услуги“ към ИС.

Предвид законовите разпоредби в НПСУ, общинските годишни планове за социални услуги следва да съдържат и текстовата част на предвидени промени по отношение на социалните услуги през 2026 г., които могат да бъдат промяна на брой

потрбители, спиране финансирането на социална услуга, промяна на целеви групи и други. Необходимо е текстовата част да съдържа подробни мотиви за исканите промени, като общината трябва ясно и точно да се аргументира за необходимостта от предприемането на конкретните действия.

V. ИНДИКАТИВЕН ВРЕМЕВИ ГРАФИК ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ЕТАПИТЕ

ЕТАП	месец	май			юни			юли			август		
		01 -10	11 -20	21 -31	01 -10	11 -20	21 -30	01 -10	11 -20	21 -31	01 -10	11 -20	21 -31
Подготовк а	Изготвяне на план за действие на ниво община												
	Включване на всички заинтересовани страни												
	Съвет по въпросите на социалните услуги												
	Съгласуване с ръководството на общината/кмет												
Същинска работа по изготвяне на плана	Събиране на информация за всички соц. услуги - вид, бр. потребители, бр. служители												
	Обобщаване/анализиране на информацията												
	Изготвяне на предложение												
Обсъждан е, дискусии и нанасяне на корекции													
Внасяне в общинския съвет и приемане													
Изпращан е на приетите планове в АСП													

VI. МОДУЛ „СОЦИАЛНИ УСЛУГИ“

Във връзка със стартиране подготовката по разработване на първите годишни планове за социалните услуги за 2026 г., Ви информирам, че на официалния сайт на Агенцията за социално подпомагане (АСП) е достъпен линк за достъп до тестова среда: Модул „Социални услуги“ (МСУ) към Интегрираната информационна система.

1051 София, ул. Триадица № 2, тел. 02/9350550, факс 02/9861198

ok@asp.government.bg

Classified - Confidential

През месец април с писмо (№ 08-00-5375) от страна на АСП беше изискано да определите представители на общината, на които да бъдат създадени акаунти за достъп до МСУ, с оглед изпълнение на законовите и функционалните Ви задължения съгласно Закона за социалните услуги и Правилника за неговото прилагане.

В МСУ са въведени данните от приетата Национална карта на социалните услуги за социалните и интегрираните здравно-социални услуги, за които се осигурява изцяло или частично финансиране от държавния бюджет, на територията на цялата страна, както и максималния брой потребители за същите.

На номинираните служители на общинска администрация ще бъде изпратен имейл с потребителско име и парола за достъп до МСУ. Считано от 27.05.2025 г. тестовата среда ще бъде на Ваше разположение за пробиране на създаването на Годишен план за 2026 г. и подаването му към АСП във виртуална среда в секция „Планиране“, подсекция „Годишно планиране“.

VII. ПРИЛОЖЕНИЯ:

1. Приложение № 1 – примерен образец на План;
2. Приложение № 2 - информация за всяка една община декомпозирани, съгласно дейностите по чл. 15 от ЗСУ съществуващите към 01.01.2025 г. социални услуги;
3. Приложение № 3 – Таблица с посочени минимум – максимум брой потребители, съгласно НКСУ, както и възможност, съгласно разпоредбите различните видове услуги да се предоставят комплексн